

צילומים: מואל בום רחש מחות

משמאל: סא"ל עמנואל מורנו ז"ל עם רעייתו מאיה וילדי המשפחה, לפני ההתנתקות. למעלה: תאיה, עמנואל ואחיו ד' (בכובע הכתום), גם הוא בוגר סירת מטכ"ל. מימין: הקרטון שבו ארז עמנואל מורנו את חפציה של גערה מגניטל עם הכיתוב בכתב יד: 'התמונות מתפרסמות באישור הצנזורה הצבאית'

פרסום ראשון

קצין סירת מטכ"ל עמנואל מורנו ז"ל לפני ההתנתקות

3. "עמנואל סייע בזמן המצור. הכניס חבר'ה בבגאז' לתוך הגוש, אירגן אוכל וציוד"

סא"ל עמנואל מורנו ז"ל

קצין סירת מטכ"ל שהפך למיתוס. נהרג בפעולת צה"ל בבקעת הלבנון ב-19 באוגוסט 2006 והוא בן 35. השאיר אחריו אישה, מאיה, ושלושה ילדים. אחיו ד' (40), גם הוא בוגר היחידה, שהתגורר בנווה דקלים לפני הפינוי, חושף את הסיפור שטרם סופר

את הבית וארצו הכל במכולה. לאותה משפחה הייתה בת בשם הוריה. עמנואל ארז את החפצים שלה בארגז וכתב על הקרטון: 'דעי לך הוריה, יגיע זמן ההודיה. אל תדאגי'."

הוריה (28): "ההורים שלי נשארו בגניטל עד שלא הייתה ברירה. לא הייתה אלימות, אבל יצאנו בכפייה, והבית נשאר על תילו ועל תכולתו. אוכל במקרר, סירים על הגז, הכל. לא נגענו בכלום, כפי שהרג הנחה אותנו. לא האמנו שנתפנה באמת. בסוף העלו אותנו על הרכבים ויצאנו החוצה. אחרי שבוע רצו להרוס את הבית על תכולתו. עמנואל היה יכול להיכנס כי הוא היה קצין בצבא. אז הוא הכניס כמה חבר'ה וארצו. גם את החדר שלי. לא ידעתי שעמנואל היה זה שארץ. רק אחרי שנה, כשעברנו מהמלון לקרווילה, פרקנו את המכולה. כשפתחתי את הארגז ראיתי שכתוב בטוש שחור: 'דעי לך הוריה, יגיע זמן ההודיה. אל תדאגי'."

"ממש התרגשתי, אבל לא ידעתי מי כתב את זה. שאלתי מי ארץ את הבית ואמרו לי שאולי זה עמנואל. סיפרתי את זה למאיה אשתו, חברה של המשפחה, והיא זיהתה את הכתב של עמנואל. היא שאלה אותו והוא התחמק. לא היה נעים לו להודות שהוא כתב. הוא היה אדם צנוע. כמה שבועות אחר כך הוא נהרג בלבנון. עמנואל היה אדם מדהים: כאבא, כבעל, לא רק כלוחם אגדי. אדם שהיה כל כולו למען מדינת ישראל."

האח ד': "עמנואל ואני לא התבצרנו ולא התעמתנו עם חיילים. להפך, כל קציני צה"ל ישבו אצלנו בבית ואכלו, אפינו להם חלות. כולם, כולל אלוף הפיקוד דן הראל, כולל גרשון הכהן (מפקד המבצע מטעם הצבא), ישבו אצלנו בבית ודיברנו איתם על ההתנתקות. הכל בצורה מכובדת."

"שלושה שבועות אחרי ההתנתקות מפקד היחידה קרא לעמנואל ואמר לו שראש אמ"ן רוצה להע" ניק לו דרגות סגן-אלוף, למרות ההתבטאויות שלו. צריך לזכור: עמנואל דיבר נגד ההתנתקות ברמה האישית, ביחידה, בשיחות מסדרון, לא בשיחות מקצועיות ובטח שלא בפומבי. אבל כן, הוא אמר את דעתו, שזה אסון ושאסור לבצע את זה. מפקד סירת מטכ"ל דאז (עוזר ראור ז"ל, שפיקד על היחידה גם במלחמת לבנון השנייה) שאל אותו, 'מה תעשה אם יגידו לך לפנות?' עמנואל ענה, 'אני חייל. מעולם לא סירבתי פקודה, גם לא אסרב. אני לא סרבן. אם כל אחד בצבא יעשה מה שהוא רוצה, מצבנו יהיה רע. מצד שני, אני לא יכול לבצע כזה דבר מצפונית. לא יכול לפנות את האחים שלי. אם אדרש לעשות זאת, אני אשים את הדרגות ואלך הביתה'."

מתוך צור

התמונות האלה צולמו זמן קצר לפני ההתנתקות. הגבר עם התרמיל הוא סא"ל עמנואל מורנו ז"ל, קצין סירת מטכ"ל שהפך לאגדה ושאסור עד היום לחשוף את פניו. לצידו רעייתו מאיה, אחיו ד' וילדיהם הקטנים בחולצות כתומות של "יהודי לא מגרש יהודי". שנה לאחר הפינוי נהרג עמנואל בפעולת צה"ל בבקעת הלבנון. קצת חושף אחיו לראשונה כיצד סייע עמנואל בסתר למאבק נגד הפינוי, ומספר על המחווה המרגשת שלו לצעירה שלא הספיקה לארוז את ביתה.

"ההורים של אשתי גרו יותר מ-20 שנה בנווה דקלים", מספר ד', גם הוא בוגר הסיירת. "כחצי שנה לפני הפינוי אבא של אשתי חלה מאוד, ובחודשים האחרונים של ההתנתקות עברנו לגור שם עם הילדים. עמנואל היה אז רב-סרן בסירת מטכ"ל. כחייל במדים הוא לא יכול היה להשתתף באופן פעיל בהפגנות, אך הוא עזר ככל שניתן: לתאם ולארגן אוטובוסים עבור המפגינים, לסייע בעניינים לוגיסטיים וכו'."

"בחוורש האחרון היה מצור על הגוש. אנחנו בעצם המשפחה האחרונה שפונתה מנווה דקלים. היינו שם עד הרקע האחרונה. עמנואל היה מגיע כל לילה כמעט. עולה על מדים, שם דרגות ונכנס לגוש. לפעמים ב-2 או 3 לפנות בוקר. הוא היה מתקשר לפני כן, שואל מה צריך, מה חסר, מעמיס ברכב שלו אוכל לטובת כל מי שהיו אצלנו ביישוב, כל מיני צעירים שכינו אותם אז שב"חים (שוהים בלתי חוקיים). היינו בערך 15 נפשות בבית והם אכלו אצלנו. עמנואל היה הולך, קונה, מעמיס שב"ח אחד בבגאז', ציור מקדימה. למרות שלא היה תושב הגוש, הוא ומאיה תמכו בנו, פיזית ורוחנית. גם בשבת האחרונה, אחרי שכבר לא היו כמעט אנשים בנווה דקלים, עמנואל התעקש להיות איתנו."

"עמנואל גם עזר לפרוק את הבתים, להעמיס, לפרק פרגולות, דורי שמש. אחרי שכבר החלו בהריסת הבתים, צילצל לעמנואל מכר של המשפחה מגניטל ואמר לו, 'שמע, אני לא ארוזתי כלום, אני לא מסר גל נפשית להגיע לבית'. עמנואל הגיע לשם ומצא בית מוכן ומסודר. כל הדברים במקום, השולחן ערוך לשבת. הוא הודיע שאת זה הולכים להרוס ואמר לנהג הטרקטור שייתן לו שתיים לפנות את הבית. היו ביניהם ויכוחים, צעקות, כמעט מכות. בסופו של דבר עמנואל דיבר עם כמה קודקודים ונתנו לו הארכה של שתיים. הוא ועוד כמה חבר'ה פירקו

אחיו של עמנואל בחוף גוש קטיף